

med Hensyn til Afhændelsen, men det gaaer ud paa at bringe en Tvangsløv tilve, en saa bestemt, en saa ligesvem Tvangsløv, at den har et ganske andet Grundlag end det, som der kunde være og var Tale om med Hensyn til Loven af 24de April 1860. Vil man nu her gjøre en Tvangsløv gjældende, saa kan man med ligesaa god Grund sige; at nu bør der ogsaa komme en Tvangsløv, som bestemmer, at alt det Bøndergods, der henhører under Lehn og Majorater, skal uden Hensyn til Besidderens Villie afhændes i Overeensstemmelse med de Regler, som den lovgivende Magt fastsætter. Derfor var det, at jeg før fremhævede, at den Maade, hvorpaa disse 4 offentlige Stiftelser ere underordnede Staten, er af en langt løsere Forbindelse end den, der er mellem Staten paa den ene Side og Lehn og Majorater paa den anden Side; gjør man derfor dette Skridt, at indføre en Tvangsløv med Hensyn til disse offentlige Stiftelser, saa er — og det kan ikke være Andet — Veien aabnet for en Tvangsløv med Hensyn til Lehn og Majorater, der staae i et ganske andet Forhold til Staten, og med Hensyn til hvilke Forbindelsen er fastere, Controllen meget stærkere, og hvor Regjeringen ganske anderledes kan skride ind, end Tilfældet er med Hensyn til de 4 her nævnte offentlige Stiftelser. Det er altsaa deels paa Grund af disse Stiftelsers særegne Bessaffenhed, deels paa Grund af Lovforslagets Character, som ligesvem gaaer ud paa at faae en Tvangsløv frem, og for de Conseqvensers Skyld, hvortil denne Lovs Gjennemførelse nødvendigviis maa kunne føre, at jeg anseer det for aldeles utilraadeligt at gaae ind paa den. — Jeg skal tillade mig endnu en Bemærkning, med Hensyn til hvilken det imidlertid er muligt, at jeg tager feil i Henseende til Lovforslagets Affattelse; men ved at læse Lovforslaget igjennem har det gjort et saadant Indtryk paa mig, at jeg er kommen til at mene — ja, dette Indtryk er i Grunden noget for lidt betegnende — jeg vil sige, at jeg er kommen til den Overbeviisning, at de ærede Forslagsstillere selv ikke have haft nogen aldeles klar Forestilling om disse 4 Stiftelsers Forhold til det Offentlige. Jeg troer, at de ikke have haft nogen fuldstændig klar Indsigt i, hvorledes den Stilling

er, som disse 4 Stiftelser indtage ligeoverfor Staten, en Stilling, hvis Bessaffenhed netop maa have en stor Indflydelse paa at bedømme Lovforslagets Værdi. Jeg finder Grunden for denne min Overbeviisning i Lovforslagets § 8. Det er den eneste Paragraph, jeg skal dvæle ved, forbi jeg er saa gjennemtrængt af den Overbeviisning, at det ikke gaaer an at tiltræde Lovforslaget, at jeg naturlig slet ikke skal røre ved nogen af dets øvrige Bestemmelser. — Som en blot foreløbig Bemærkning, der forresten er uden al Indflydelse, men hvorpaa jeg vil henlede Opmærksomheden, fordi Lovforslaget i det Bessentlige synes at være affkrevet efter Loven af 24de April 1860, skal jeg tillade mig at oplyse, at naar der i § 8 staaer: „Det andet Medlem udnævnes ligeledes stiftsviis af Stiftsøvrigheden for det samme underlagte Gods“, da er det vistnok Meningen, at der skal staae „stiftsviis“ og ikke „stiftsviis“. Hvad der derimod synes at vise, at de ærede Forslagsstillere ikke have været paa det Rene med Forholdet, er, at det i § 8, efterat det er fastsat, at Indenrigsministeren skal udnævne det ene Medlem, der skal være Formand i Taxationscommissionen, hedder, at „det andet Medlem udnævnes ligeledes af Stiftsøvrigheden for det samme underlagte Gods“. Altsaa Lovforslaget fastsætter, at Taxationscommissionens andet Medlem skal udnævnes af Stiftsøvrigheden for det samme underlagte Gods. Men eksisterer der ved alle disse 4 Stiftelser det Allermindste, der hører under nogen Stiftsøvrighed? Det ligger jo i den hele Maade, hvorpaa disse Stiftelser ere ordnede, at der i deres Besshrelse aldrig kan være Tale om, at nogen Stiftsøvrighed skulde have Noget med dem at gjøre; man kan ikke, hvad jeg nu hører ytre af en æret Rigsdagsmand, der sidder i min Nærhed (Tscherning), sige, at det ligger i, at det er kongelige Stiftelser. Det er uden Betydning, om man vil tillægge dem Navn af kongelige Stiftelser eller ikke, det rammer slet ikke min Bemærkning. Min Bemærkning er, at selve Lovforslagets Indhold forudsætter, at disse offentlige Stiftelser have Gods, der er underlagt Stiftsøvrigheden, men derom kan der slet ikke være Tale, og jeg troer saaledes, at der ogsaa maa ligge en urigtig Forudsætning til